

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

AZ ALFÖLDI, A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
egyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre
8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: **Dr. MAYER NÁNDOR.**
Lapszerkesztő: **Dr. BRIEDMAN ANDOR.**
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal teletenszáma: 76.

Polgártársak!

A Konyovits-párt ma vasárnap tartja alakuló gyűlését és a jelölt elmondja programbeszédét.

Az elvtagadók táborukba csalogatnak, alakulni készülnek, mikor főispáni parancsszóra már megalakultak; jelölést akarnak veletek végig komédiázni, mikor a jelölést a főispáni hivatalban megcsinálták; közpénzen a plakátok és zászlók már régen hirdetik mindezt.

A jelölt a granicsár Khuen-kormányra esküszik, igéri az általános, egyenlő, titkos választójogot, mikor a miniszterek maguk ezt az országra veszedelmesnek hirdetik.

Elmondja programbeszédét, — mikor ennek a kormánynak nincs is programja.

Mivel ilyen Barnum-cirkusz felvonulásánál az állatok mutogatása is csak porhintés a nép szemébe, melynél szomorúan tapasztaltuk, hogy a kíváncsi, békés polgárság tettegességgel lett — felfogadott suhancok által inzultálva: figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy **tartsák távol magukat** a vasárnapi cirkuszi jelenetekről.

Nikolits és társai elvesztették jogcímüket arra, hogy Zombor város elvhű polgárait az elvek vásári piacára összehívják!

A közjogi alap fentartása a jelszavuk, ami alatt a császári parancsnak behódolását értik.

Aki igaz magyar, az csakis a független, szabad Magyarországot akarhatja. Az csak Fernbach Péter, mint Justh-párti jelöltet támogathatja.

Zombor, 1910. április hó 24-én.

A zombori függetlenségi és 48-as párt.

Rágalmak.

(--b.--) A hazában szerteszét mindenütt a munka jelszava harsog. És hogy a csábitó ének tetszetősebb és változatosabb legyen, közbekiáltanak a jó urak egy pár szemfényvesztő rágalmat, amit maguk se hisznek. A függetlenségi és 48-as Justh-pártot csepülük a Kárpátoktól az Adriáig, Budapesttől a „Bácskát”-ig. Azt hozzák fel a mai nap egyetlen becsületes alappal bíró párt ellen, hogy eddig nem tettek semmit és ezután sem tesznek semmit. Bűnéül rójják fel, hogy leszorították az alkotás teréről az összes pártokat, amelyek nem tettek semmit. Legnagyobb bűnének tartják azonban azt, hogy ez a párt megértvén a modern korszellemnek, a jog- és egyenlőség szeretetnek hívó szavát, kérlelhetetlen harcot üzent a maradiságnak és a jogegyenlőség

szilárd alapjára felépítendő Magyarországot tekinti legszebb diadalának.

Mi a pártunk ezt a politikáját megépen erénynek tartjuk. Mert nagyon helyes a nemzeti élet teréről leszorítani az ósdi, elavult elvek katonáit és veteránjait, akik 67 óta mindig ugyanazt a sipládát nyöszörögtetik, melynek alaphangja: a nemzet és a korona közötti összhang.

Ha az új párt ezt az összhangot a politikai hazug és hamis joglemondások éktelen zavarával akarja megvalósítani, ha így akarja a békét elérni és ezt a nemzet belső megerősítésére fordítani, akkor mi inkább óhajtjuk a harcot és a fegyvercsörgést. Így összhangot teremteni nem lehet. Ez az összhang nem a kölesönös megértésen, bizalmon és méltányosságon alapszik, hanem létesítője a jogoknak elalkuvása. Ugy akarják az összhangot megteremteni, hogy a korona jogait folyton erősbitik, a nemzet jogait meg folyton gyengítik.

Azt vetik oda ennek indokául, hogy csakis olyan programot lehet megvalósítani, mely előre megnyeri a korona tetszését és így akadálytalanul megvalósítható, másszóval, amely lehetséges. De amidőn ezt a lehetséges programot felállítják, nem azt kérdik: akarja-e a nemzet ezt a programot?

Árny és fényképek.

Irta: **Del Toró.**

Ugy jutott be fiatalon a hivatalba, mint Pilátus a „Credóba.” Sok volt az atyafia, kik főispánokkal meg miniszterekkel paroláztak, hát hamar kitudtak számára egy zsiros hivatalt. Szolgabíró lett Sáromberk vármegyében. Olyan állás, amiből szegényesen meg lehet élni. Csak a módját kell tudni. Ez pedig nem nehéz dolog, ha valakinek gyakorlata van hozzá. Ő a gyakorlatot Monte-Carlóban szerezte a ruletten. Ez az asztal olyan, mintha hájjal volna megkenve, mint némely embernek a feje. Csuszik rajta a bankó is, arany is, egyaránt. Hogy hová, kinek a zsebébe, azt most ne firtassuk.

Hát mikor már a ruletten eljátszotta kisdéd játékait és a telekkönyvben is csak a „C” lapon figurált a neve, otthagya Itália kék egét a narancs és citromerdőkkel együtt és hazavándorolt. Csak egy mirtuszágot hozott magával emlékül, hogy azt valakinek a feje körül fonja, menyasszonyi koszorúnak.

Itthon aztán beleült a szolgabírói székbe, mely nincs ugyan piros bársonnyal kipárnázva, de tüskék se bántják benne az embert. Legalább így mondanák ezt a költők.

Első dolga volt itthon szétverni a hiva-

talában a sok lézengő panaszos közt, hogy mindenki megtalálja a maga lábát, mert az egyszerű cigány is csak akkor találta meg, mikor rásuhintottak. És ehhez az aktushoz kitűnő szolgabírói tette a suhagó mogyorófpálca, mely világosabban beszél, mint a szürke-homályos paragrafusok, aztán napnál fényesebben, Salamonnál bölesebben osztja az „igazságot”.

Második dolga volt szétnézni a székelyén egy kis érdeklődés után, hogy megint a rulett-asztalnál szerelmeskedhessék. Mert hát a világot mégis csak kell kormányozni, de hát ahhoz a mogyorófpálca nem elég. Oda Monte-kukkoli szerint is három eszköz kell: a pénz, pénz és megint csak a pénz.

Hát mind a két dolog sikerült. A hivatalában csend és rend uralkodott, mert ezt úgy kívánta meg az erély és tapintat, nem is sok vizet zavartak hát a hivatalban a panaszos felek, mert attól tartottak, hogy nagyon könnyen meghallhatják az „angyalok énekését” szolgabíró ur jóvoltából — a deresen. Így történt aztán, hogy az unalom ütötte föl a sátorfáját szolgabíró urék tanyáján. Mert ha nincs foglalkozás, jó az unalom is. Attól hájasodik a szív.

— Hiszen csak nem szellőztetheti az

ember a fejét egész nap az utcán?! — mondta magában Kincsásó szolgabíró ur és továbbra is átadta magát a jól megérdemelt pihenésnek.

De az unalom ezermester: találékonyra teszi a higvelejű agyat is, fogékonyra az üres, hideg szívet is, ahol csak szunnyadó parázs van, kivált ha bankókkal fűtik annak katlanját.

Hát még hogy csábit a bűnre, vagy „vétkes gondatlanságra”, mint ahogy Kincsásó ur a házasságot nevezte el, — szerinte nagyon elmésen.

Hát az unalom szülte meg agyában azt a remek gondolatot, hogy rávetemedik a „vétkes gondatlanságra”: az érdeklődésére. Legalább kedvére turkálhat a bankókban. Ha már nem lehet belőle hírneves valaki, legyen legalább valami!

És úgy tett, amint elgondolta: megházasodott hübelebalázs módjára.

Valami nagygazdának a leányát kapcsolta magához, aki zárdában nyerte ugyan a műveltségét, de a legnagyobb „műveltsége” százezer forintos hozományában állott. A többi Kincsásó ur csak amolyan félműveltségnek tartotta. Ha van: jó, ha nincs: az se bűn.

— Az az igazi művelt, kinek sok pénze van. A pénznek nincs szaga, köny-

Ezzel szemben nyíltan hirdetik, hogy a nemzetnek eddig megnyilatkozott többségi akaratával szemben nem a nemzet óhajaihoz, vágyaihoz és elsődleges létfeltételeihez kell hozzászabni a kormányzati programot, hanem a többséget a felülről jövő és lehetséges program számára lehet megteremteni.

Mi azonban nyugodtak vagyunk abban a tekintetben, hogy az ilyen programnak többséget szerezni lehetetlen. Hiszen ebben a fölülről jövő és a nemzetre ráerőszakolt programban egyetlenegy reformtörekvés nincsen. Ebben a programban egyetlenegy pont sincs, ami a nemzet javát szolgálja. Annál tüzesebben szolgálja azonban a nemzet és korona közötti összhang megteremtése kedvéért a nemzeti törekvésekről való lemondás elvét.

Két szempont az különösebben ami ebben az ugynevezett lehetséges programban kárhóztatandó. Az egyik, hogy hatalmát nem a nemzet eddigi életirányára, vágyai és törekvései adják meg, — a másik, hogy ez az új program a nemzeti jogokról való lemondás jegyében született meg.

Ez a program a mi erőink gyengeségét rögzíti meg. Lányhán hangoztatja, hogy törvényben biztosított jogaiból engedni nem hajlandó, — mégis folyton erőink kiméltetésére és a kellő határok betartására int.

Ezzel szemben a függetlenségi politika, ha nem is a lehetséges alapján áll, mégis az erő politikája. Mi nem felülről várjuk az erőt, mi a nemzet lelkéből merítjük politikánk gyökérszálaik erejét. A mi programunk nem az osztrák császár tanácsadóinak göggyéből született, hanem a magyar nép millióinak lelkéből sarjadt és ennek a népnek törekvéseit fejezi ki.

Megengedjük, hogy nem a lehetőségnek és a megalkuvásnak a gondolata hatja át, de áthatja egy fenséges gondolat, egy lélekemelő törekvés: a magyar nemzet jogos akaratának korlátait lerombolni és a magyar nemzeti akaratnak, a nemzeti szellemnek törvényes eszközökkel érvényt szerezni.

Utóvégre is alkotmányos államban vagyunk és ilyenben, ennek kifejezőjében, a parlamentáris kormányrendszerben az a természeti és jogi szabály, hogy a nemzet szabja meg önmagának céljait és a koronát igyekeznek ezekhez a létalapul szolgáló célokhoz megnyerni. Ez a nemzet feladata, a koronának nem állhat törekvésében a nemzetnek hitet adni, vagy éppen milliók eszményeit lerontani.

A nemzet azonban ezt a feladatát csakis kitartó és becsületos hűségével és fáradtságot nem ismerő kitartással tudja csak megvalósítani. Ha rendületlenül halad tovább és nem engedi magát eltántorítani.

Át vagyunk hatva mindezek tudatától és minket a nevetséges rágalmak nem érintenek. Ezért nem adunk mi azokra a kijelentésekre semmit, hogy mi a rombolás és nem az alkotás pártja vagyunk. Új erkölcsöket a főtelmes erkölcsök romjain lehet építeni.

Politika.

A titeli kerületből. A titeli esakás-választókerületnek magasztos politikai ünnepe volt tegnap: az alkotmány helyreállítása óta az első esetben bontott ott zászlót ellenzéki képviselőjelölt s — fűzzük hozzá mindjárt — példátlan sikerrel, amely szinte kétségtelenné teszi, hogy a választási harcok az ellenzék jelöltje: dr. Hadzsy Koszta fog a munkapárti Zakó Milánnal szemben győztesen kikerülni. A függetlenségi és 48-as Justh-pártnak a szerb radikálisokkal Nagybeeskereken kötött egyezsége szerint ugyanis hetedmagával a

titeli választókerület is a szerb radikálisoknak jutott, akik a jelöltséget dr. Hadzsy Kosztának, a nagytehetségű és rendkívül rokonszenves újvidéki ügyvédnek s pártja egyik leg-hívatottabb vezérembernek ajánlották fel. Hadzsy a jelöltséget elvállalta s tegnap tartotta első programbeszédét Zsablyán, a kerület egyik legnagyobb községében, amelynek 353 választópolgára — szerbek és magyarok — testvéries egyetértéssel és lelkesedéssel esküdt föl a kibontott zászlóra. Az újvidéki 48-as párt a 48-as selyemlobogó alatt 80 tagu küldöttséggel képviseltette magát a zsablyai népgyűlésen, míg Újvidékről 37 szerbajku politikai elvtárs is kijött a nagyarányu politikai ünnepségre s így annak fényét és jelentőségét Újvidékről 117 törhetetlen hűségű helybeli ellenzéki harcossal emelte.

Az utazó főispán. Mi igaz, mi nem igaz a hírből, nem tudjuk. Zentáról írják, hogy Vojnits István, a vármegye főispánja politikai körutat tesz a vármegyében a munkapárti jelöltek érdekében. A hét elején Zentán járt Popovits Sebő főlevéltáros társaságában. Meglátogatta a gazdakört, az iparosok vezető férfival és több más vezető férfival folytatott politikai tárgyalásokat. Hír szerint Mikosevits Kanut vármegyei főügyészt akarnak Zentán munkapárti programmal felléptetni. A főispán távozása után Mikosevits Kanut érkezett meg Zentára.

Változás az újvidéki 48-as és függetlenségi párt vezetőségében. Az újvidéki 48-as és függetlenségi párt vezetőségében változás állott be. Balla Árpád leköszönt a pártelnökségről és helyébe dr. Szalay Lajos kir. tanácsost, volt újvidéki polgármestert választották meg. Balla Árpád önkényt vonult felre, nehogy a választás eredményére az ő személye káros befolyással legyen. A következő hét folyamán Újvidékre megy Teleki gróf és Balla Aladár is. Teleki gróf támogatására valószínűleg Justh is lemegy Újvidékre.

Kerényi kerület. Bajmokról jelentik lapunknak: A függetlenségi és 48-as párt kerületének majdnem összes vezérférfiai közreműködésével e hó 21-én jelölő nagygyűlést tartottak Bajmokon. A központból a kerület meghívására megjelentek Ballagi Aladár és Tompa Antal, kiket Fernbach Károly volt főispán vezetésével a kerület minden községének vezetőemberei fogadtak. Ott voltak

nyen fel lehet vele deríteni a jót és még könnyebben el lehet vele takarni a rosszat, gondolá magában.

Arra, hogy a szerelemnek is lehetnek tövisei, kivált ha erőszakolják, hamarjában éppen nem gondolt.

Az igaz szerelem olyan mint a villany-szikra: két szívet gyújt lángra, hogy egy szerető lélekke egyesítse őket. Az érdek-szerelem pedig olyan, mint két egynevű delejsarok: eltaszítja egymástól a szíveket és hamar ronggyá tépi a különben tiszta lelkeket is. Mindig csak taszít és sohse vonz! Azt mondhatnók, hogy csak sógorság-komasság: nem nagy atyafiság.

Hát mikor vége volt a mézes heteknek, elkövetkeztek a lekváros napok. Kincsásó szolgabíró ur kezdte magát rosszul érezni a hideg fészkekben. Nemcsak azért, mert az asszonyka jól őrizte a kasszát, de azért is, mert szeretett volna megint szabad madár lenni, és minden este más ablakára repülni. Bánta is már a házasságát, de a visszhang azt sugta a fülébe: — Ami megvan, már megvan!

Ugy járt, mint az egyszeri ember, aki úgy szerette a menyasszonyát, hogy majd megette, mikor aztán a felesége lett: bánta, hogy meg nem ette.

No de vigasztalta magát Kincsásó ur azzal, hogy az asszonyka nemsokára fürdőzni megy, őt meg helyhez kötik a rendkívül fontos „hivatalos dolgok“, hát úgy se mehet az asszonnyal, akkor aztán szabad lesz a vásár!

És elkövetkezett ennek az ideje is. A nagyságos asszonyka fürdőzni ment az Adria gyöngyöbe, Kincsásó szolgabíró ur meg otthon maradt, — őrizni az üres fészket. De megváltoztatta regényes szándékát és feltette magában, hogy ezuttal nem csalja ki a vibráló napsugár, nem hódol a csalfa szemeknek, nem megy sehová, hadd lássa az asszonyka, hogy van még tisztességes férj is a világon.

Hanem az unalom megint csak megkörtöközte a „rendkívül fontos hivatalos dolgok“ közt is és mert nem tudta az időt mivel agyonütni, hát ráadta fejét a vers-faragásra. Olyan szép dolog is költőnek lenni és csattogó rimekben, mint a dalos fülemile, a szerelmet megénekelni.

Csinált egy verset.

Mikor éppen kész volt vele, betoppant hozzá a legjobb barátja: Szádelői Miska, üzenetet hozott az Adria gyöngyében fürdőző szép asszonytól. Talán esőket is, de azt nem adta át.

— Ister hozott! — mondta a szolgabíró.

— Mit csinálsz pajtás? — kérdezte Szádelői Miska.

— Verset faragtam. Költő lettem.

— Ugyan, ugyan?!

— Pedig úgy van. Majd felolvasom. Hallgasd meg.

— Csupa fül vagyok.

„Óh te bolond, Szádelői Miska,

Szeret engem a te hugod: Juliska“.

— Tudod barátom, ez vers, de nem igaz. — tette hozzá a szolgabíró. — Csinálj te is.

Szádelői Miska magyarzsínóros dolmánya alatt nagyot dobant a szíve, megpördötte a kis fekete bajuszát és azt mondta: — Megkövetem a tens-nemes vármegyét, szeret engem a nagyságos asszony.

— Majom! Hiszen ez nem vers, mondta fülig pirulva a szolgabíró.

— De igaz! válaszolta Szádelői Miska röviden és mindjárt kereste is az ajtót.

Hát így lett egy vers, ami nem is volt igaz, véletlenül alapja egy valópernek. Kincsásó szolgabíró urnak eszébe jutott a sors-harag, mint ahogy megint csak a költők mondanák és bujában — mi telhetett tőle, — nagyot ütött botjával a számár fejére.

Kerényről Pilaszánovits József, Kossuthfalváról Nagy Sándor és a kispapok elnöke, Kovács Lajos, Nemesmiliticsről Vujević Simon, Bajmokról Szakaes Mátyás, Szűcs Mihály, Csonoplyáról Hertl Mihály, Gyulafalváról Horváth Mihály, Paesérről Rózsa Lajos, Szivácáról Müller János partelnökök és rengeteg számú kiküldött, kik veget nem érő kocsisorban vonultak fel a gyűlés színhelyére. A gyűlés, mely le nem írható lelkesedés közt indult meg, Fernbach Karoly és Ballagi Aladár nagy tetszéssel fogadott ajánló beszédei után, egyhangulag, óriási lelkesedéssel kiáltotta ki jelöltjéül Tompa Antal, volt magyar-kanizsai képviselőt, Bácska jeles szülöttjét, a függetlenségi és 48-as eszmék régi kipróbált bajnokát.

A gyűlés s az ott lévő ezreknek lelkes hangulata legfényesebb bizonyítéka annak, hogy magyarjaink szívéből nem veszett ki a régi hit, a régi lelkesedés az igaz, nagy eszmék iránt s hogy élnek még magyarok, kiket a hivatalos hatalommal való visszaélés nem félemlít meg s elveikben oly szilárdak, hogy nincs az a hatalom, nincs az az erőszak, mely őket jelöltjüktől eltántoríthatná.

Bácsalmás. Bácsalmásról jelenti tudósítónk, hogy a mungópárt nagy erőfeszítések után ott vegre megalakult. Az egyes párt-híveket csak nagy etetés, itatás és jó magasra felemelt napidíjak mellett lehetett kötélni állítani. A függetlenségi érzelmű polgárok nagy lelki megnyugvással szemlélik ezt a kapkodást győzelmük biztos tudatában. Dr. Hirmann Ferenc a kerületben biztosan áll.

Kerény. Kerényről írja tudósítónk: Dr. Falcione Árpád e hónap 25-én mondja el programbeszédét. Ha a néppárti jelölt visszalépne, úgy a néppárti szavazók hajlandók Justh-párti jelölre szavazatukat adni.

A zombori harmadik jelölt. A zombori radikális polgárok ifj. Ehrlich József helybeli tekintélyes iparost jelölték radikális programmal. Ez a jelölés ugylátszik a párt megalakításának előhírnöke. A párt programjában többek között beemlíktetik az általános, egyenlő és titkos választói jogon kívül a felekezeten népoktatás és progresszív adózás.

A zombori függetlenségi és 48-as párt százas bizottsági ülése. A zombori függetlenségi és 48-as párt f. hó 22-én százas bizottsági ülést tartott.

Idegbeteg polgármester.

Kiről másról lehetne szó, mint Hauke Imre Zombor városának — sajnos még — polgármesteréről. Azon bizottsági tagok lelkén száradjon, akik őt akarata ellenére megválasztották. Nyugdíjaztatását kérelmező folyamodványában önkéntesül írta: „Ha akaratom ellenére újra megbizni óhajtaná a városi törvényhatósági bizottság a polgármesteri teendővel, kérve kérem, ne tegye azt, mert idegbetegséget nemcsak súlyosbíthat, de engem végzetes katasztrófának tesz ki.”

Ugy látjuk, a polgármester idegbetegsége súlyosbodik: a képviselőválasztási akció hat idegeire. Mi lesz még később, mikor most még csak a kezdetén vagyunk. Pedig arról a polgármester nem mond le, hogy meg ne hálálja a Konyovits-pártnak, hogy újra a város nyakára ültették. A város hazán főként szerezében tetszeleg magának és elvakultságában határt, korlátot nem ismer.

A pénzügyi és gazdasági bizottságban az egyes kötelezettségeket teljesítő és a városi vagyonkezelést ellenőrizni akaró bizottsági tagokat terrorizálja. Ha egyik-másiknak kétélyei vannak és az aktákba betekintést óhajt, elveszti a fejét, idegesen kapkod és a tisztviselők védelmezőjének tölje fel magát; rendreutasít, szót megvon, sérteget. És ha

az illető mindezt kutyába veszi és kitarva követelése mellett bebizonyítja, hogy vastag számadási hibák vannak, akkor a polgármester kezés bárány lesz, megszeliül; egyet esavarint a dolgon és adja a város érdekeit szíven viselő, puritán cátoi jellemet. Azután hazamegy, panaszkodik, hogy ellene hajtóvadászokat rendeznek, így meg úgy teszik tönkre . . . és rakja magára a hideg borogatásokat.

A minapában, hétfőn, kegyuri bizottsági gyűlésen is elnökösködött, ott is műfelháborodást próbált rendezni, de ott kellő visszautasításban részesült; ott C durban, vibráló tremorokban eljátszott pózolása nem ijesztett meg senkit.

A műfelhagyatás a következőn alapult. A polgármester a város kegyuri bizottságának elnöke. Nem azért, mert Hauke Imre, hanem mert történetesen ő a polgármester. A kegyuri bizottsághoz benyújtandó iratok nem Hauke Imréhez, hanem a polgármesterhez nyújtandók be, mint a kegyuri bizottság elnökéhez. Tehát a polgármesterhez. Ha pedig a polgármester hivatalában nincs, akkor az iktatóba, mint minden polgármesterhez intézett beadvány, oda beadandó, illetve iktatandó.

Az iktató hivatal 9—12 ig van nyitva, délután azonban zárva van. A délután 5-ig beadandó darabok az iktató ajtaján levő bádóg ládába dobandók. Ezen bádóg láda minden nap délután 5 órakor be lesz véve és másnap reggel a benne talált darabok kivételnek és mint előtte való napon beadott darabok, sorrend szerint iktatva, ha pedig nem iktatandó darabok vannak, az illető címzettnek átadandók. Vasárnap délután a hivataloskodás szünetelven, a láda egyáltalán nem tétetik ki.

A kegyuri bizottság tagjai rossz néven véve, hogy a polgármester a katolikusok ünnepén, zöldecsütörtökön, nem is sürgős ügyben rendkívüli közgyűlést hívott egybe, azon indítványt nyújtottak be, hogy a polgármester jövőre jobban respektálja a katolikusok vallási érzelmeit, tartózkodjék ünnepnapon közgyűlést egybehívni, egyben átiratot intézzen a városi közgyűléshez, mely utasítsa a polgármestert, hogy esetleg a jövőre a katolikusok ünnepére közgyűlést ne tűzzön ki, illetve olyan határozatot ne hozzon. Ezen indítványt a polgármesterre címezve szombaton délután 3/4 órakor tanuk előtt dobták be az iktatói ládába.

A polgármestert hétfőn délután megtartott kegyuri bizottsági ülésen megkérdezték, miért nem tüzte ki az indítványt napirendre?

A polgármester azt válaszolta, azért, mert későn lett beadvány, hétfőn reggel! Elemezzük csak a dolgot. Az indítvány szombaton lett bedobva, a ládát vasárnap reggel nyitották ki és az iktató azt állítja, hogy ottan nem talált semmilyen iratot. Azon kérdésre, hogy hát hogy jutott az irathoz, azt feleli, hogy az iratot hétfőn reggel kinyitva benne találta. Igen ám, de vasárnap egész nap a láda nem volt kitéve. Hogy jutott bele, ha vasárnap nem volt benn és egész nap nem volt kitéve? Erre az iktató feleletet adni nem tudott; ezen fizikai képzetlenségre ő sem mondhatott kádenciát.

Igy volt a polgármester is. Midőn a kérdező azon feleletére, hogy későn lett beadvány az indítvány, egész tisztelettel azt felelte, hogy ez a tényekkel ellenzök és ilyet a polgármester ne állítson, akkor az elnöklő polgármester olyan hangon kezdett beszélni, mely éppen nem felelt meg az elnöki széknek. Rendreutasítás, szómegevonás, rikácsoló kiabálás mellett vélte a reá kellemetlen dolgot eltussolni. Azonban a felszólaló sem ijedt meg a jól ismert hangtól, hanem nem törődve elnöki tekintélyével, a polgármestert kitanította arra, hogy durva rároffenéssel, meg színészi pózolásal nem lehet az egész ügyet agyonütni. Szánalmas volt látni a polgármester ideges kapkodását — ami mindenre lehet jó, csak arra nem, hogy a polgármesteri széknek tekintélyét öregbítse, amelyet ravasz fortélyal, betegség színleléssel egy évi semmittevésal, de fizetést huzva becsapással, újra elfoglalt.

Az indítvány sorsa még ezzel nem dönt el, mert azt számon kérik még, mert ne gondolja a polgármester, hogy most már neki minden szabad és lehet s hogy egy évi szabadságot még egyszer sikerül neki kikönyörögnie.

Nekünk nem célunk felnöttek illemoktatása, sem idegbetegek gyógykezelése, de viszont, ha elfajulásával lép előtérbe, úgy még erélyesebb visszautasításban fog részesülni, akár a legnagyobb fokú idegbetegség is környékezi a zombori polgármestert. Aki annyira elbizakodott, aki azt hiszi, hogy letagadni, eltussolni és becsapni már mindenkit lehet: az ne tartson számot kíméletre, ha még oly idegbeteg is!!

H I R E K.

Miniszteri elismerés. A földművelésügyi m. kir. miniszter Ábrahám Hugó apatini, Németh Imre gombosi, Drégely Kálmán mélykúti, Eberhardt István garai, Mokri Dezső kulai, Schumacher Antal eservenkei, Zsótér Zoltán óbecsei, Popov Bogdán titeli, Weiszberger Mihály kisszállási, Morava Károly almási, Medveczky Károly jankamajori, Polczér Sándor nagybaracska, Hesz Márton szentfűlöpi, Posgai Imre péterréve, dr. Gerster Károly óbecsei, Szűszner Ferenc bácsföldvári, Zinauer Agost bácsujlaki, Mayer László bácsföldvárosi, paeséri Császár Péter topolyai, ifj. Faragó József kossuthfalvai, Kiss Béla csantavéri, Pogács Lajos temerini, Tarkovits Zsigmond ófuta, Kriszt Dezső martonosi, Hakker Antal magyarkanizsai, Pevny Domonkos kerényi, Hegger József csonoplyai, Kovács László zentai, Cservenka Lajos zombori és Falcione Sándor szintén zombori gazdasági tudósítokat az 1909. év folyamán önként elvállalt tudósítói kötelezettségeiknek kiváló és lelkiismeretes ügybuzgalommal való teljesítése miatt elismerését és köszönetét nyilvánította.

Uj doktor. Gombos Gyulát, a helybeli jogászfijúság egyik törekvő tagját tegnap avatták a budapesti tudományegyetemen a jogtudományok tudorává.

Adomány. Dr. Mayer Nándor egy drb 10 koronás aranyat adományozott egy főgimnáziumi tanuló részére, aki a festésben kiváló.

Zenta város közgyűlése. Zenta város a napokban tartotta közgyűlését, melynek fontosabb tárgyai a következők voltak: A földművelésügyi miniszter a gazdasági munkálakások között furandó két ártézi kut költségeire 6000 koronát utalványozott, amely segéllyel még egy harmadik ártézi kut is szándékoznak furatni. Tudomásul vették a város vagyonleltárát. Eszerint a város eszelekvő vagyona 8.500.000 korona. A szenvedő vagyon megközelítőleg 4.600.000 korona. A tiszta vagyon tehát mintegy 3.600.000 koronára rug. Az új vágóhidnál két új ártézi kut furását határozták el, mert a most működő egy kut nem képes kellő vízmennyiséget szolgáltatni. A zentai önkéntes tűzoltótestület 1000 korona segélyt kér az államsegély fenmaradt összegéből. A kérelmet azonban a közgyűlés elutasította.

Jubiláló főgimnázium. Az újvidéki gör. kel. szerb főgimnázium ez idén éri meg fenállásának 100-ik évfordulóját, amelyet június első napjaiban nagyobb szabású ünnepségekkel készülnek megülni.

A szülői gondatlanság áldozata. Kulai tudósítónk írja: Aczánzky Milena másfél éves lánykát a szülői egyedül hagyták a szobában bölcsőjében. Egyszer csak a kisdéd izóztos sikongása hangzott ki a szobából. Megréműlve rohantak be a szobába, ahol a kis gyermek lángokban égett már. Megmenteni nem lehetett. Eddig még nem állapíthatták meg, hogyan gyújtotta meg ruháját a gyermek. A vizsgálatot annak a megállapítása végett, hogy a gondatlanság kit terhel, megindították.

Véres boszu. Szilbereken Sagh György és Kász Sándor pálinkát ittak és azt követelték, hogy ugyanabban a kocsmában idogáló Popovics fizesse ki pálinkájuk árát. Mivel Popovics erre kapható nem volt, azért Sagh és Kász az utcán meglesték és össze-vissza szurkálták.

Ritka nagykor. Óbecsén a napokban halt meg Zsivkov Tackov Prókáné szerb földmives asszony, aki 110 évet élt, az utóbbi időben is fönt járt, maga magát szolgálta ki s állítólag évi 45 forintból tartotta fönn magát.

Felmetszette a hasát. A zentai mozgósínház környéken hangosan mulattak Megyeri Péter, Kapás János és Kuesmár János. Folyt a bor, dült az ordítás a részeg duhajok torkából. Ittak, míg a részegség állatias fokát el nem érték, amikor megkezdődött a veszekedés. Különösen Kapás és Kuesmár fenték egymásra a fogaikat. Meg is marták volna egymást, ha a még józanabb Megyeri közbe nem veti magát. Megyeri közbelépésére Kapás otthagya ellenfelét s elietett a helyszínről azzal a szándékkal, hogy orozva támadja majd meg Kuesmárt. Fülöp Antónia tanítónő házában kapujába rejtőzködött. Megyeri és Kuesmár gyanútlanul tartottak a ház felé. Mikor közvetlenül közel értek Kapáshoz, ez nyitott bicskával a kezében ugrott elő, hogy leszurja Kuesmárt. A részeg alak azonban a sötétben nem ismerte föl ellenfelét, hanem bicskájával Megyeri hasát hasította föl, kinek bele azonnal kifordult. Annyi ereje azonban volt még, hogy egy téglát kapjon föl s azt dobja Kapás után, akit a téglá fejen is talált. Megyerit a kórházba szállították. Kapás tejsébét pedig a lakásán gyógyítják.

A mulatság vége. Cserevénkán Novákovics Pali cigányvajda korcsmában mulatott. A dárídó befejeztével éjjel hazafelé ballagván részeges fővel összeszólalkoztak. A vitával együtt Novákovicsot is alaposan eldöntötte a sógora. A vita záradékaul ugyanis agyonszurta.

A tréfás villám. Vasárnap este vígan borozgattak Tiszakálmánfalván a Hoffmann-féle vendéglőben. Nagy csapat német atyafi ült a vendégszoba vaskályhaja körül. Telt kupákkal, hadonázva, hangosan vitatták meg a haza üdvét, a politikai helyzetet. Egy rémületes csattanás fojtotta a vitalkozók torkára a szót. A nagy munkát a borzalom szakította felbe. Szemek meredten néztek az ivóba, az ajkak tágra nyílván, a kézmozdulatok megdermedve, az arcokon a rémület kifejezése ült. Az arcok sápadtak lehettek, de a korom feketére festette az arcaikat. Mintha a pokol ördögeivel cserélte volna föl a székeken az imént még hangosan vitalkozó német atyfiakat. Vagy két percnél nyomasztó csend után szólalt meg az egyik: Élünk még? Eleinte félve, majd hangosabban zugott föl a csodálkozás moraja, amiközben megállapították, hogy a villám a kályha kéményébe csapott s az összes kormot a kályha körül ülő társaság tagjainak arcára kente. A rémület után belsőleg, külsőleg is siettek lemosni a kormot.

Tüzesetek Kátyon. Mint kátyi tudósítónk írja, ott e hó 15-én elégett egy ház, amely alkalommal az istállóban 3 lo is bennégett. Pár nap múlva, 21-én délután ismét elégett, egy Drázsits Péro nevű szegény halász háza. A veszedelem annál nagyobb volt, mert igen élénk szél fújt. A tűz a házhoz hozzáépített nádpajtán tört ki, onnan gyorsan átragadt a cserepes háztetőre. A ház asszonya a butorait gyorsan kirakta a szomszédok segítségével, hanem az ijedségtől úgy ő, mind a szomszédos ház fiatal asszonya többiben elájultak. Az előbbi tüzesetnél a kár egy része biztosítás révén megtérül, de az utóbbi esetben nem.

Megfulladt gyermek. Csávolyon e hó 19-én reggel 9 órakor Meizinger Márton 4 éves fiacskaja az udvaron játszadoxva, elevenkedésből egy kis libát dobott a lugos hordóba, mikor látta, hogy a liba fuldoklik utána nyult, elszédülve beleesett a lugzóba s belefult. A vizsgálat megindult.

A zombori export-gőzmalom eladása.

Valaha a malomipar Magyarországon a legvirágzóbb vállalat volt. Az ezen vállalatokba befektetett tőke busásan jövedelmezett, részvényei a legjobb befektetési papiroknak tartattak. Ma ezen egyedül nevezetes, világhírű iparágunk az egész országban, úgy a főváros-

ban is csak tengődik, vegetál a telhetetlen éhes moloch osztrákok által az örleményeinkre telállított magas vasúti díjtételek, drága kövezetvámok és a társadalmi uton előidézett bojkott miatt. Legelszomorítóbb e dologban az, hogy eme egyedül álló iparágunk tönkretételében saját hazánkfiat segédkeztek az osztrákoknak, mint ahogyan manapságban a „nemzeti munkapárt“ alarca alatt szegődött osztrák legények cselekedni szándékoznak.

A zombori export-gőzmalommal azonban már az alapításkor oly súlyos hibákat követtek el, aminő helytelenségeket nálunk Magyarországon legtöbb vállalatnál elkövetni szoktak, hogy a részvénytőkét teljesen építkezésekre és berendezésre felemésztik, úgy hogy üzemtőke nem marad, továbbá, hogy nem szakembereket, hozzáértőket, hanem dilettánsokat, laikusokat állítanak a vállalat élére. Így volt ez a zombori export-malomnál is.

A legutolsó években Falcione Gusztáv nagy trafikos mint igazgató-helyettes vezette az üzemet, a ki szintén csak műkedvelő lehetett e téren. Mert egy nagyobb kivitelre berendezett malomnál, mint a milyen a zombori gőzmalom, a vezető férfiak okvetlenül kell, hogy a malomiparban, pénzügyben és forgalmügyben szaktudós legyen.

A zombori export-gőzmalom 1893. évben alapított. Részvénytőkéje összesen 910,000 koronából áll. Ebből 600,000 korona 1500 db törzsrészvényekre 775 db elsőbbségi részvényekre esik, utóbbiak 5% kamatozással járnak. Mint a törzsrészvények, mint az elsőbbségi részvények 200 ft = 400 korona névértékkel bírnak. A törzsrészvények legnagyobb része a zombori közönség birtokában van, míg az elsőbbségi részvények nagy része Wörner budapesti gépgyáros tulajdona. Az elsőbbségi részvények az utóbbi években az 5% kamatot sem kaphatták rendszeren, s így természetesen a törzsrészvényekre sem jutott osztalék. Ennélfogva a törzsrészvényeknek helyi forgalmi értékük utóbbi időben 10—15 koronára szállott alá.

A múlt héten a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik exponense, igazgató-helyettese járt Zomborban a zombori export-gőzmalom megvétele ügyében. A vétel perfectuálva még nincsen, mert ez a közgyűlés elé tartozik, a gőzmalom vezetőférfiai a nevezett banknak 8 napi optiót engedélyezett, mely idő alatt esetleg jelentkező más vevőkkel a malom nem tárgyal. A vételár 400,000 korona. Ezen összeg ellenében a zombori export-gőzmalom átadja a gőzmalmi telket a rajta levő összes épületekkel, malomberendezéssel, gépekkel, iparvágánnyal és jéggyárral. Az egyéb szervenő és cselekvő vagyon a malom tulajdona marad, így például tartozásait önmaga kiegyenlíteni tartozik, követeléseit pedig saját javára behajtja a raktáron levő öremlényeket, buzát és üres zsákokat értékesíti vagy ez utóbbiakat a bank készpénz ellenében átveszi.

Ezen transzaktió három szempontból üdvös és kívánatos, hogy létesüljön.

Reánk zomboriakra nézve legfontosabb, hogy ezen malomvállalatot Magyarország legnagyobb és leghatalmasabb pénzintézete veszi kezébe, mely intézet a malomnak jelenleg napi őrleési üzemképességét 5 wagonról 10 wagonra vagyis 500 mm.-ről 1000 mm.-ra emeli és ezáltal a megnagyobbított üzemtartással jóval több családnak fog keresetet biztosítani, de a mezőgazdákknak produktumaiknak helyben való értékesítését is fogja tetemesen előmozdítani, mert a malom körülbelül 365,000 mm. buzát fog őrlelni, mely mennyiség 10,000,000 koronán felüli értéket képvisel.

Másodszor fontos a törzsrészvényekre, ezek többnyire zombori lakosok kezében vannak, ha az adás-vétel a mondott módon megkötetik, akkor az elsőbbségi kötvények névértékben plus hátralékos 5% kamattal együtt beváltatnak, a törzsrészvények ellenben az ezután fenmaradó összeg felosztásában részesülnek. Rigorózan felbecsülve a törzsrészvényekre a névérték után maximum 20% visszafizetés esnék, tehát 400 korona

befizetett összeg után legfeljebb 80 korona jutna részvényenként, ami mindenesetre a malom jelenlegi finansiális állapotát s a jövő konjunkturát tekintve, igen kedvező, mert így a részvényesek mégis csak a vagyonuk egy kis részéhez visszajutnak, máskülönben ez a csekély hozam legvalószínűbb teljesen elvesznék.

Végül harmadszor a bank is jól járna, mivel egy kivitelre alkalmas gőzmalomhoz jut elég olesón, mivel egy ilyen malomnak a létesítése, felépítése manapságban jóval többbe kerülne.

Közeelt velünk szolgálni, amikor ezen vállalat szanalásáról véleményünket a tényről közreadjuk, a részvényeseket tájékoztatni óhajtjuk a részvények értéke iránt, viszont azokat, akik tán részvényeket vásárolni szándékoznak, nehogy táplált vermes remények miatt azokat túlértékeljék és így spekulációjukban csalódjanak.

HIRDETÉSEK.

Alkalm nyilott legelsőrendű **baranyai ó siller bornak** megszerzése, mely 1 literes zárt palackokban **80 fillérért kapható**

SISKOVITS ILLÉS

fűszerkereskedésében 34—10—4
ZOMBOR, Bercsényi-ut 2. szám.

(Üres üveg 8 fillérért visszavéttetik.)

Ugyanott állandóan kapható I-ső rendű **zombori juhturó**

-- nagyban és kicsinyben. --

A P O L L O

asbestpadlókészítő vállalat
STERN és EISLER
SZABADKA.

Telefon 358.

Telefon 372.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy asbestpadló-készítő vállalatunkat üzembe helyeztük. Elvállalunk padlók elkészítését, falburkolatokat, burkolásokat minden színben, csinos, izléses kivitelben, jutányos árak mellett. 38—20—1

Árajánlat ingyen. — Két évi jókarbantartást garantálunk.

Zombori képviselő:

GOLDFAHN BÉLA
festő, Rókus-utca 31.

Hirdetmény.

Jó forgalmu és modern berendezésű **tőzsde** előnyös feltételek mellett szabad kézből **eladó.**

Bővebb értesítést lapunk kiadóhivatalában (Erzsébet-körut 13. sz. a.)